

JEDNOTA V KRISTOVI: PREKONANIE ROZDELENÍ (1. KORINŤANOM 1–4)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1Kor 1,12–17, Rim 1,29, 1Kor 1,10, 1Kor 3,1–4, Fil 2,5–8, 2Kor 11,23–28, Kol 1,24

ÚVODNÝ TEXT

Napomínam vás však, bratia, menom nášho Pána Ježiša Krista, aby ste hovorili jednomyselne a neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli zjednotení v tom istom zmýšľaní i úsudku. (1Kor 1,10)

Pozorovatelia voľne žijúcej prírody vedia, že mnohé živočíchy žijú v spoločenstvách – či už ide o svorky, stáda alebo iné skupiny rôznych veľkostí. Od vlkov, cez delfíny až po mravce, tieto tvory spája silný zmysel pre súdržnosť. Šimpanzy sú mimoriadne známe svojimi blízkymi sociálnymi väzbami a vytvárajú skupiny, ktoré majú pätnásť až stopäťdesiat členov. Ani tieto vzťahy však nie sú vždy ideálne a občas medzi šimpanzami dochádza k vzájomným konfliktom. Ľudia sú na tom podobne. Nielenže prirodzene vyhľadávajú spoločenstvo, ale v rámci skupín niekedy dochádza k vzájomným konfliktom. Táto skutočnosť sa, žiaľ, nevyhýba ani našim zborom. Vznikajú v nich uzavreté skupinky, ktoré sa často sústreďujú okolo nejakej silnej osobnosti. Čo je však ešte smutnejšie, tieto jednotlivé tábory medzi sebou niekedy nedokážu nájsť spoločnú reč. Stretli ste sa s niečím podobným už aj vo vašom zbore? Ak áno, dokážete si predstaviť situáciu, ktorú riešil apoštol Pavol v Korinte. Tento týždeň sa spoločne ponoríme do textu 1. Korinťanom 1–4. Budeme sledovať, ako Pavol pristupuje k otázke rozporov v cirkvi a aké ponúka riešenie – cestu na ich prekonanie prostredníctvom jednoty v Kristovi.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa na základe prvých štyroch kapitol 1. Korinťanom zameriame najprv na príčiny rozdelenia v korintskom zbore. Potom sa sústredíme na riešenie tohto rozdelenia, ktorým je podľa Pavla nanovo sa zamerať na Krista. V týchto textoch apoštol ukazuje, že duchovná zrelosť sa prejavuje schopnosťou vzdať sa vlastného ega v prospech jednoty Kristovho tela.

- 1Kor 1,12.13: Rozdelenia a vzťahové problémy v cirkvi (nedeľa)
- 1Kor 1,10: Výzva na jednotu v Kristovi (pondelok)
- 1Kor 3,1–4: Rozdiel medzi telesnosťou a duchovnou zrelosťou (utorok)
- 1Kor 4,1.2: Služba a pokora podľa Kristovho vzoru (streda)
- 2Kor 11,23–28: Pavlova služba podľa Kristovho vzoru (štvrtok)

PROBLÉM SKUPINKOVANIA V CIRKVI

¹²Mám na mysli to, že každý z vás hovorí: „Ja som Pavlov!“ „Ja som Apollov!“ „Ja zas Kéfasov!“ „Ja Kristov!“ ¹³Ved' či je Kristus rozdelený? Vari bol za vás ukrižovaný Pavol? Alebo ste boli pokrstení v Pavlovom mene? ¹⁴Ďakujem Bohu, že som nikoho z vás nepokrstil, iba Krispa a Gája, ¹⁵aby nik nepovedal, že ste boli pokrstení v mojom mene. ¹⁶Ba pokrstil som aj Stefanasovu domácnosť, inak neviem, či som pokrstil aj niekoho iného. ¹⁷Kristus ma totiž neposlal krstiť, ale zvestovať evanjelium, nie však múdrosťou slova, aby Kristov kríž nebol vyprázdnený. (1Kor 1,12–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prvé štyri kapitoly Prvého listu Korinťanom sú postavené na Pavlovej naliehavej prosbe zaznamenananej v 1Kor 1,10, kde veriacich vyzýva, aby „neboli medzi vami rozdelenia, ale aby ste boli zjednotení v tej istej myslí a tom istom úsudku“. Väčšina odborníkov sa zhoduje v tom, že práve jednota je ústrednou témou, ktorá dodáva celému listu vnútornú súdržnosť.

Ako nám úvodný text (1Kor 1,12–17) pomáha pochopiť nezmyselnosť vytvárania uzavretých skupín okolo miestnych vodcov? Aké riešenie ponúka Pavol?

Pri opise nejednoty v korintskom slove sa Pavol vyjadruje pomerne ostro. Používa grécke pojmy *schisma* („roztržka“, 1Kor 1,10) a *eris* („svár“ či „hádky“, 1Kor 1,11). Podstatné meno *schisma* (podobne ako sloveso *schizó*) v Novej zmluve opisuje rozdielne názory, ktoré vedú k rozdeleniu. Výraz *eris* („svár“) sa zasa často objavuje v zoznamoch nerestí a negatívnych vlastností, ktorým sa kresťania majú vyhýbať.

Preštuduj si texty Rim 1,29; 13,13; 1Kor 3,3; 2Kor 12,20 a Gal 5,20. Ktoré iné hriechy sa v týchto zoznamoch spomínajú spolu s *eris* („svár“, „hádky“)? Čo nám tento kontext napovedá o závažnosti takéhoto správania?

Nejednotnosť v korintskom zbore sa prejavovala veľmi otvorene – členovia sa dokonca medzi sebou súdili (1Kor 6,1–3). „Hovorím to vaše zahanbenie,“ napísal im Pavol (1Kor 6,5) na margo sporov, ktoré riešili svetské súdy. Ich vzájomné konflikty zašli až tak ďaleko, že ich nedokázali prekonať ani vo chvíľach, keď sa spoločne schádzali k Pánovej večeri (1Kor 1,17–22).

Problém nejednotnosti medzi členmi zboru je taký závažný a Pavla natoľko znepokojuje, že ho v liste Korinťanom rieši ako úplne prvú vec.

APLIKÁCIA

- Ešte raz si prečítaj úvodný text (1Kor 1,12–27) a uvažuj, v čom podľa týchto veršov spočíva nebezpečenstvo vytvárania uzavretých skupín pre jednotu cirkvi. Čo konkrétne môže urobiť váš zbor, aby takýmto problémom predchádzal?

ZAMERANÉ NA JEŽIŠA

Napomínam vás však, bratia, menom nášho Pána Ježiša Krista, aby ste hovorili jednomyselne a neboli medzi vami roztržky, ale aby ste boli zjednotení v tom istom zmyšľaní i úsudku. (1Kor 1,10)

Prečítaj si 1Kor 1,10. Čo si myslíš, že Pavol myslel slovami „aby ste boli zjednotení v tom istom zmyšľaní i úsudku“?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Vytváranie uzavretých či znepriatelených skupín bolo v podstate popretím oddanosti Kristovi (1Kor 1,10). Boh nás totiž povolal „do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána“ (1Kor 1,9). Naším jediným Pánom je Kristus a On musí zostať stredobodom nášho záujmu. „Veď či je Kristus rozdelený? Vari bol za vás ukrižovaný Pavol? Alebo ste boli pokrstení v Pavlovom mene?“ (1Kor 1,13) Odpoveďou na Pavlove rečnícke otázky položené v tomto verši je teda jednoznačné „Nie!“ Kristus nie je rozdelený a bol to On, kto za nás zomrel na kríži. Veď sme boli pokrstení „v mene Otca i Syna i Svätého Ducha“ (Mat 28,19). Pavol pripomína túto jednotu aj slovami: „Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy.“ (1Kor 12,27; SEP). Hoci sa telo skladá z mnohých častí a každá má svoju špecifickú úlohu, ide stále o jeden celok. Správne fungovanie tela závisí od toho, či každý orgán a úd plní svoju funkciu podľa svojich možností. Tento obraz ukazuje, že Pavlovým cieľom je jednotu, nie uniformita. Usiluje sa o súdržnosť, ktorá rešpektuje rozmanitosť, a čo je dôležitejšie, o jednotu, ktorá dokáže pretrvať aj napriek vzájomným odlišnostiam.

Všetky naše úvahy a názory však musia byť podriadené Kristovi, nášmu Pánovi. Skutočnosť, že Kristus je naším Pánom, je pre Pavla natolko zásadná, že ju zdôrazňuje hneď v úvode svojho listu (1Kor 1,2.7.8.9.10). Skôr než sa teda Pavol začne venovať problému skupinkárstva a vyzdvihovania ľudských vodcov, prizvukuje, že Ježiš je Pánom nás všetkých. Cirkev sa nezameriava na ľudských vodcov; stredobodom života každého kresťana musí byť Ježiš.

Dôraz na Kristovu zvrchovanosť v úvodných veršoch Prvého listu Korintáanom objasňuje Pavlovu výzvu, aby sme boli „zjednotení v tom istom zmyšľaní i úsudku“ (1Kor 1,10). Grécky výraz preložený ako „zjednotení“ (*katartizó*) nesie význam nápravy alebo uvedenia niečoho do pôvodného, správneho stavu. Ak v zbore vzniknú znepriatelené skupinky priaznivcov rôznych lídrov, je nevyhnutné uzdraviť a obnoviť narušené vzťahy. To je možné dosiahnuť len prostredníctvom jednoty v Kristovi, ktorá si vyžaduje ochotu zriecť sa vlastného ega.

■ Počas uplynulých desaťročí v niektorých oblastiach Cirkvi adventistov siedmeho dňa kládla veľký dôraz na prácu v malých skupinách zameraných na štúdium Biblie. Aký je rozdiel medzi uzavretou, so všetkými bojujúcou skupinou ľudí a zdravou modlitebnou skupinkou? Čo môžeme urobiť pre to, aby sa naše študijné či modlitebné skupinky nezačali uzatvárať do seba a nepremenili sa na nepriateľské skupiny?

APLIKÁCIA

MÚDROŠŤ A ZRELOSŤ

¹A ja, bratia, nemohol som k vám hovoriť ako k duchovným, ale ako k telesným, ako k nedospelým v Kristovi. ²Dával som vám piť mlieko, nie pevný pokrm; neboli by ste ho totiž zniesli, ba ešte ani teraz nemôžete, ³pretože ste ešte stále telesní. Či nie ste vari telesní a nekonáte priveľmi ľudsky, keď vládne medzi vami závisť a svár? ⁴Veď keď jeden hovorí: „Ja som Pavlov!“ a druhý zas: „Ja Apollov!“, nie ste azda telesní ľudia? (1Kor 3,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uzavreté skupinky vznikajú spravidla vtedy, keď sa nekriticky vyzdvihujú ľudskí vodcovia. Takýto postoj vážne ohrozuje jednotu cirkvi aj duchovné zdravie jej členov. Skreslené chápanie kresťanskej služby totiž môže viesť k tomu, že ľudia niektorým lídrom pripisujú neprímeraný význam, zatiaľ čo iných prehliadajú. Výsledkom je atmosféra súperenia, ktorá v konečnom dôsledku vedie k rozkolu v cirkvi. Navyše, ak svoju kresťanskú identitu stavíme na ľudských osobnostiach, riskujeme, že Krista pripravíme o Jeho prvoradé miesto v našom živote.

Akým spôsobom Pavol opisuje duchovnú nezrelosť Korinťanov v úvodnom texte (1Kor 3,1–4)?

Pavol objasňuje, že duchovná zrelosť vedie veriaceho k hlbokému oceneniu Božej múdrosti (1Kor 2,6.7). Túto múdrosť nám sprostredkúva Svätý Duch (1Kor 2,13) a stojí v ostrom protiklade k múdrosti tohto sveta (1Kor 2,6) či čisto ľudskému chápaniu (1Kor 2,13). Božia múdrosť sa nám v plnosti odkrýva v Kristovom kríži (1Kor 2,1–4), presnejšie v Jeho utrpení, smrti a vzkriesení. Skôr než sa teda Pavol vráti k svojej výzve na jednotu (1Kor 3,1–17), vedie svojich čitateľov k tomu, aby si uvedomili nevyhnutnosť skutočnej múdrosti a zrelosti v Kristovi.

Múdri a zreli kresťania žijú pod vedením Ducha; nie sú ovládaní telesnosťou a nesprávajú sa ako nedospelí (1Kor 3,1). Dokážu spájať duchovné pravdy s duchovnými hodnotami, pretože „duchovné veci vysvetľujeme duchovne“ (1Kor 2,13.14). Zreli veriaci nepotrebujú mlieko, ale prijímajú tuhú stravu (1Kor 3,2; porovnaj s Heb 5,12). „Lebo ten, kto ešte potrebuje mlieko, je neskúsený v slove spravodlivosti, keďže je ešte dieťa. Tuhý pokrm je pre dokonalých, pre tých, čo majú návykom vycvičené zmysly na rozlišovanie dobrého a zlého.“ (Heb 5,13.14). Skutočne zreli kresťania sa nehlásia k politike skupiniek a nevyhlasujú: „Ja som Pavlov!“ alebo „Ja som Apollov!“ (1Kor 3,4)

Títo ľudia sú totiž – rovnako ako oni – „Boží spolupracovníci“ (1Kor 3,9). My ako cirkev sme „Božou roľou“, „Božou stavbou“ a „Božím chrámom“ (1Kor 3,9.16.17). Všetci bez výnimky patríme Bohu prostredníctvom Krista (1Kor 3,11).

APLIKÁCIA

■ Ako by si opísal svoju skúsenosť so sklamaním z osoby, ktorá bola pre teba predtým veľkým vzorom? Čo ťa táto situácia naučila a ako to ovplyvnilo tvoj postoj k ľuďom a k Bohu?

KRISTOVA SLUŽBA

¹A tak nech nás každý pokladá za Kristových služobníkov a za správcov Božích tajomstiev. ²A od správcov sa napokon vyžaduje, aby bol každý uznaný ako verný. (1Kor 4,1.2)

⁵Zmyšľajte medzi sebou tak, ako Kristus Ježiš: ⁶On, hoci mal Božiu podobu, svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za korisť, ⁷ale zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, ⁸ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži. (Fil 2,5–8)

Čo nás úvodný text (1Kor 4,1.2) učí o správnom a vyváženom pohľade na ľudských vodcov?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

V 1Kor 3,1–4 Pavol naznačuje, že vytváranie uzavretých znepriatelených skupín je prejavom duchovnej nezrelosti. Ešte predtým však zdôrazňuje: „My však máme myseľ Kristovu!“ (1Kor 2,16) Tým chce povedať, že by sme si mali osvojiť Kristov spôsob uvažovania a konania. Uplatňovať to však vo všetkých životných záležitostiach nie je vôbec jednoduché. Grécko-rímsky svet bol plný rivality medzi politikmi, filozofmi a náboženskými vodcami. Snaha korintských kresťanov prispôbiť sa vtedajšej kultúre a získať jej uznanie viedla k tomu, že si osvojili svetské spôsoby správania. Riziko, že cirkev podľahne svetským štandardom, je aktuálne aj v dnešnej dobe.

Ako nám ďalší úvodný text (Fil 2,5–8) pomáha pochopiť, čo znamená „myseľ Kristova“ (1Kor 2,16)?

Podobne ako v Korinte, aj v zbore vo Filipách sa objavovali známky nejednoty (Fil 2,1–4), hoci zrejme v menšom rozsahu. Text Fil 2,1–8 nám pripomína, že skutočná služba podľa Kristovho vzoru nie je možná bez toho, aby sme sa vzdali svojho „ja“ a vlastných sebeckých záujmov. Kristov príklad nás učí uprednostňovať dobro druhých pred svojím vlastným a stať sa pre nich požehnaním. Slovným spojením „služobníci Kristovi“ (1Kor 4,1) má Pavol na mysli službu podľa Kristovho vzoru. Tento výraz naznačuje, že Kristovi slúžia ako Jeho pomocníci a podriadení. Z toho jasne vyplýva, že správny pohľad na ľudských vodcov je založený na Kristovom príklade vedenia. Títo služobníci sú zároveň nazvaní „správcami“ (1Kor 4,1.2). Správca je človek, ktorému niekto iný zveril do opatery svoj majetok. Napokon, všetko, čo vlastníme a čím disponujeme, patrí v prvom rade Kristovi.

- S modlitbou sa zamysli nad poslanstvom textu Fil 2,5–8. Ako môžeme vnútorne uchopiť to, čo nám tieto verše prezrádzajú o Božej obetavej láske voči nám? Ako sa môžeme učiť zriekať vlastného ega, aby sme v prostredí, v ktorom žijeme, dokázali zrkadliť Kristovu lásku?

APLIKÁCIA

ŽIVOT, V KTOROM SA ZRKADLÍ POSOLSTVO KRÍŽA

²³Sú služobníci Krista? – Hovorím ako nerozumný: Tým viac som ja! Prežil som viac námah, viac väzení, oveľa viac bitiek, často na dosah smrti. ... ²⁶Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, ²⁷v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smäde, často v pôstoch, v chlade a v nahote; ²⁸a okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi. (2Kor 11,23.26–28)

Teraz sa radujem, že za vás trpím a dopĺňam vo svojom tele, čo chýba Kristovým utrpeniam pre dobro jeho tela, ktorým je Cirkev. (Kol 1,24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

To, že by sme sa mali vyhýbať vytváraniu uzavretých skupín okolo určitých osobností, neznamená, že nemáme podporovať svojich vedúcich. Našou úlohou je vážiť si a pomáhať tým, ktorí stoja na čele zborovej práce. Sú to ľudia, ktorých Boh povolal do služby. Vodcovia, ktorých životný štýl svedčí o pokore a sebaobetovaní podľa vzoru Kristovho kríža, si zaslúžia našu pozornosť, úctu a nasledovanie.

Je to tak preto, lebo jedine posolstvo kríža má moc zlomiť akúkoľvek snahu o manipuláciu a mocenské ovládanie v prospech dobrovoľnej podriadenosti Božiemu slovu. Vodcovia, ktorí nasledujú Kristov príklad, pripisujú úspech svojej služby výhradne Bohu. Ved' aj Ježiš počas svojho pozemského pôsobenia vzdával ako človek slávu svojmu Otcovi (Ján 17,4).

Pavol zdôrazňuje, že každá autentická kresťanská služba musí byť postavená na tom, čo nazývame „teológiou kríža“. Na kríži totiž Boh zjavil svoju múdrosť a moc zachraňovať, a zároveň usvedčil ľudskú múdrosť z bláznovstva. V 1Kor 4,1–13 Pavol podrobne vysvetľuje, čo táto teológia kríža znamená v praxi. V prvom rade pripomína, že kritériá pre kresťanských vodcov stanovuje Boh, nie ľudia (1Kor 4,1–5). Okrem toho poukazuje na fakt, že súčasťou a akýmsi „poznávacím znamením“ pravej služby Kristovi je utrpenie (1Kor 4,9.11–13). Práve tomuto druhému bodu je potrebné venovať väčšiu pozornosť.

Prečítaj si 2Kor 11,23–28 a Kol 1,24. Čo nás to učí o tom, čo znamená trpieť pre Krista?

Kresťanskí lídri kráčajú v Ježišových šľapajach vtedy, keď sú ochotní trpieť za svojich bratov a sestry, a ak je to potrebné, aj zomrieť pre svoju službu. Pavol hovorí o sebe a Apollovi, že sú „odsúdení na smrť“ (1Kor 4,9). Zakúšajú hlad a smäd, sú „zle oblečení, bití a bez domova“ (1Kor 4,11). Stretávajú sa so znevažovaním, prenasledovaním a hanobením a „stali... sa akoby smetami sveta, vyvrhelmi pre všetkých až doteraz“ (1Kor 4,12.13). Keď Pavol ironicky nazýva Korintánov bohatými, kráľmi, múdrymi a ctihodnými (1Kor 4,8.10), jasne tým dáva najavo, že v skutočnom kresťanskom vedení nemá pýcha čo hľadať. Práve pýcha je totiž hlavnou príčinou rozkolov v zbere (1 Kor. 4,6).

APLIKÁCIA

- Ako a koľko si trpel pre Krista vo svojej službe v cirkvi – nech už je akákoľvek? Čo dôležité si sa o viere a o sebe samom vďaka týmto skúsenostiam naučil?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Poslovia nádeje* si prečítajte kapitolu „Príprava dvanástich učeníkov“ (AA 17–24; PN 13–16).

„Jednota a jednomyselnosť Božieho ostatku veriaceho v pravdu prináša svetu silné presvedčenie, že žije v pravde a je zvláštnym, vyvoleným Božím ľudom. Táto jednota a jednomyselnosť znepokojuje nepriateľa, ktorý je rozhodnutý zničiť ju. Prítomná pravda, ktorej veríme v srdci a prejavujeme ju životom, spája Boží ľud a dáva mu mocný vplyv.“ (1T 327)

„Boh vedie ľud tak, aby stál v dokonalej jednote na základoch večnej pravdy. Kristus sa vydal svetu, aby si *očistil zvláštny ľud, horlivý pre dobré skutky*. Tento proces prečisťovania má očistiť cirkvi od všetkej nepravosti a ducha roztržiek a svárov, aby veriaci budovali namiesto búrania a sústredili svoju energiu na veľké dielo, ktoré je pred nimi. Boh si želá, aby všetok jeho ľud dosiahol jednotu viery. Kristova modlitba tesne pred Jeho ukrižovaním bola, aby Jeho učeníci boli jedno, tak ako bol On jedno s Otcom, aby svet uveril, že ho Otec poslal. Táto najdojímavejšia a najúžasnejšia modlitba sa klenie dejinami až do našich dní. Ježišove slová sú jasné: *Neprosím však len za nich, ale aj za tých, ktorí skrze ich slovo uveria vo mňa*. (Ján 17,20)“ (4T 17)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ku koncu svojej pozemskej služby sa Ježiš modlil za jednotu, „aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, si vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet veril, že si ma ty poslal“ (Ján 17,21–23). Prečo predstavuje jednota v Kristovi taký silný dôkaz pravdivosti toho, že Boh poslal svojho Syna na záchranu sveta? A naopak, z akého dôvodu je nejednota vážnou prekážkou pri naplňovaní misijného poslania cirkvi?
2. Prečítajte si text 1 Kor 4,9–13 a sústreďte sa na to, akým spôsobom sú tu opísaní apoštoli. V čom je tento opis v priamom protiklade k vlastnostiam, ktoré sa od úspešných lídrov vyžadujú v dnešnom svete? Čo nám tieto verše hovoria o hlbokom rozdieli medzi Božími kritériami a hodnotami tohto sveta?
3. V 1 Kor 4,16 Pavol vyzýva veriacich v Korinte, aby si z neho brali príklad. Ste ochotní nechať sa inšpirovať a viesť ľudskými vzormi? Kde podľa vás leží hranica medzi zdravým napodobňovaním vodcu a jeho neprimeraným, až nebezpečným vyzdvihovaním?